

Agenda Energiebesparing Oss 2020 -2023

Concept ter bespreking in de Opiniecommissie

Toelichting

Deze Nota is een bijlage bij de Opinienota Energiebesparing in Oss 2020 – 2023. *Zie bijlage* Geschetst wordt welke activiteiten in de periode van 2018 tot nu in onze gemeente zijn ontplooid met betrekking tot energiebesparing, wat is bereikt en wat de plannen zijn voor de komende periode.

Ten behoeve van de toegankelijkheid en leesbaarheid wordt voor nadere uitwerkingen verwezen naar bijlagen.

Inhoud

1. Vertrekpunt van onze aanpak tot nu toe
2. Schets van het energiegebruik in Oss
3. Instrumentarium
4. Activiteiten en resultaten 2018 - 2019.
5. Hoe gaan we verder in 2020 – 2023 ?
6. Uitvoeringsagenda 2020
7. Samenvatting speerpunten voor 2020

Bijlagen

- Opinienota Energiebesparing 2020 – 2023
- Rapport CE Delft *“Oss energieneutraal 2050. Situatie 2019 ten opzichte van 2016”*
- Overzicht van actuele wettelijke verplichtingen
- Perscompilatie van spraakmakende initiatieven
- Overzicht duurzaamheidslening
- Duurzaamheidsakkoord met woningcorporaties
- Prestatie-afspraken met woningcorporaties + overzicht van projecten
- Overzicht *Duurzaamheid in de Openbare Ruimte*

1. Vertrekpunt van onze aanpak tot nu toe

Hoe meer we op energiegebruik besparen, hoe minder energie we hoeven op te wekken.

Zo eenvoudig is het belang van energiebesparing voor de energietransitie te benoemen. Maar daarmee is het realiseren van energiebesparing nog geen eenvoudige opgave. Integendeel !

De dilemma's van de energietransitie waarmee we als gemeente worden geconfronteerd, hebben we beschreven in de Opinienota Energiebesparing 2020 – 2023.

In 2016 hebben we onze ambitie met betrekking tot energiebesparing geformuleerd .

- Uitgangspunt was de ambitie van de Gemeenteraad uit 2014 om voor de energietransitie tot de top-3 van Brabant te behoren.
- Om in 2050 CO2-neutraal te zijn, streven we naar 50% besparen, 25% duurzaam opwekken in Oss, en 25% duurzaam elders inkopen.

Dat is tot nu toe steeds het vertrekpunt geweest van onze aanpak.

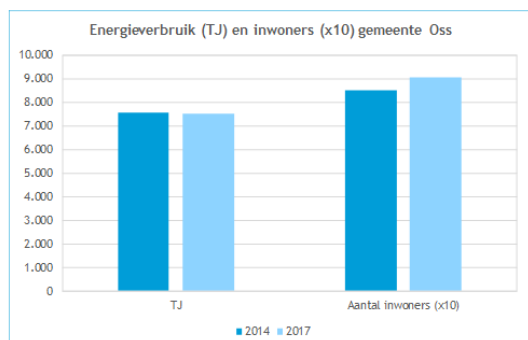
2. Schets van het energiegebruik in Oss

Het rapport van CE Delft “Oss energieneutraal 2050. Situatie 2019 ten opzichte van 2016” geeft een beeld van de omvang en de aard van het energiegebruik in Oss.

In deze Nota nemen we enkele algemene gegevens op. Voor de meer gedetailleerde cijfers verwijzen wij naar het integrale rapport. *Zie bijlage*

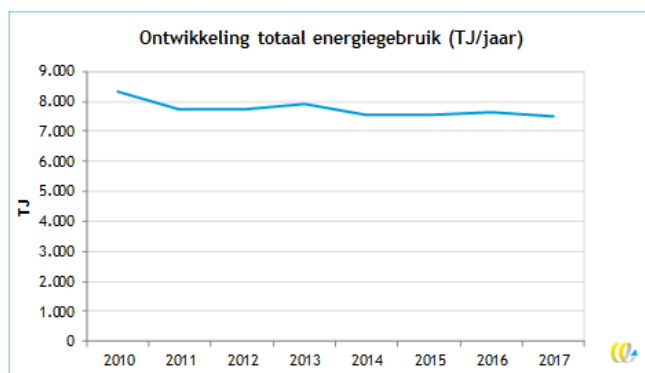
Het totale energiegebruik in Oss in 2014 was 7.532 TJ en in 2017 7.498 TJ.

Figuur 2 Energiegebruik en aantal inwoners van de gemeente Oss in 2014 en 2017

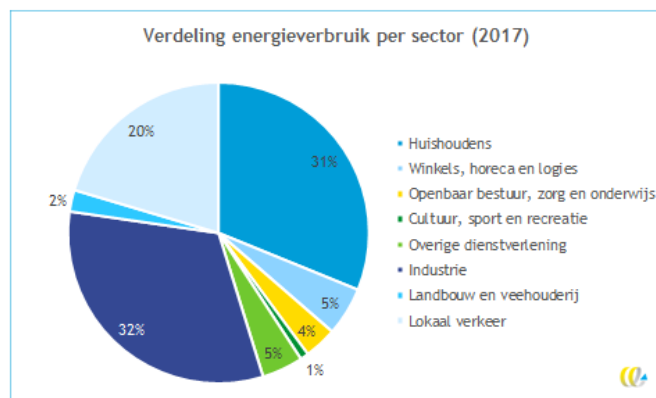
De cijfers voor Oss laten een licht dalende trend zien sinds 2010.

Figuur 19 Ontwikkeling van het totale finale energiegebruik²⁴ in de gemeente Oss

De verdeling van het energiegebruik per sector in Oss is als volgt :

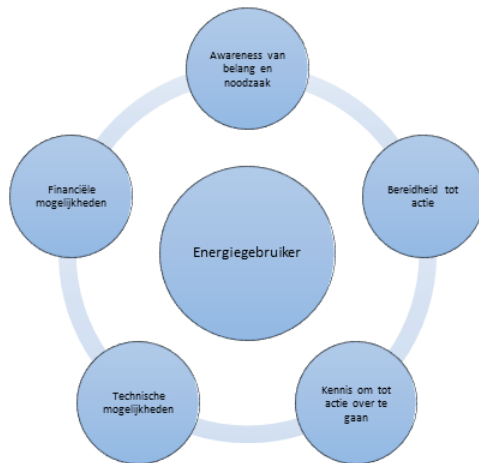
Figuur 3 Verdeling energiegebruik per sector in 2017

3. Instrumentarium

Drive tot beweging

Of en in welke mate de gebruikers van energie in beweging komen, hangt af van de mix van factoren waarmee zij te maken hebben :

Voor de noodzakelijke beweging zijn 3 niveau's te onderscheiden :

- *Gedragverandering*
 - Vb : het licht uitdoen, de computer afzetten, minder gebruik van mobieltjes, de verwarming lager zetten, minder lang douchen, vaker de fiets nemen, andere productieprocessen e.v.a.
- *Aanpassing van bestaand gebruik*
 - Vb : isoleren van wanden, vloerverwarming,
- *Investering in nieuw gebruik*
 - Vb : nieuwbouw, aanschaf van zonnepanelen; vervanging door zuinigere apparaten; elektrische auto; nieuwe productieprocessen

Nieuwe opdrachten

Sinds 2018 hebben gemeenten er 2 nieuwe ingrijpende opdrachten van de Rijksoverheid bijgekregen : tijdig zorgen dat we van het gas af komen en de regionale energiestrategie (RES).

Gasloos

Om van het gas af te komen, moeten alle gemeenten een warmtevisie maken. Deze moet in 2021 gereed zijn. Dat betekent dat er nieuwe bronnen moeten worden gevonden die energie genereren. Voor nieuwbouw speelt dit al sinds medio vorig jaar toen gasloos verplicht is gesteld. Dé grote opgave betreft de bestaande bouw. Voor zover wij tot nu toe kunnen inschatten, zal dit in Oss leiden tot een verhoogd beroep op elektriciteit.

RES

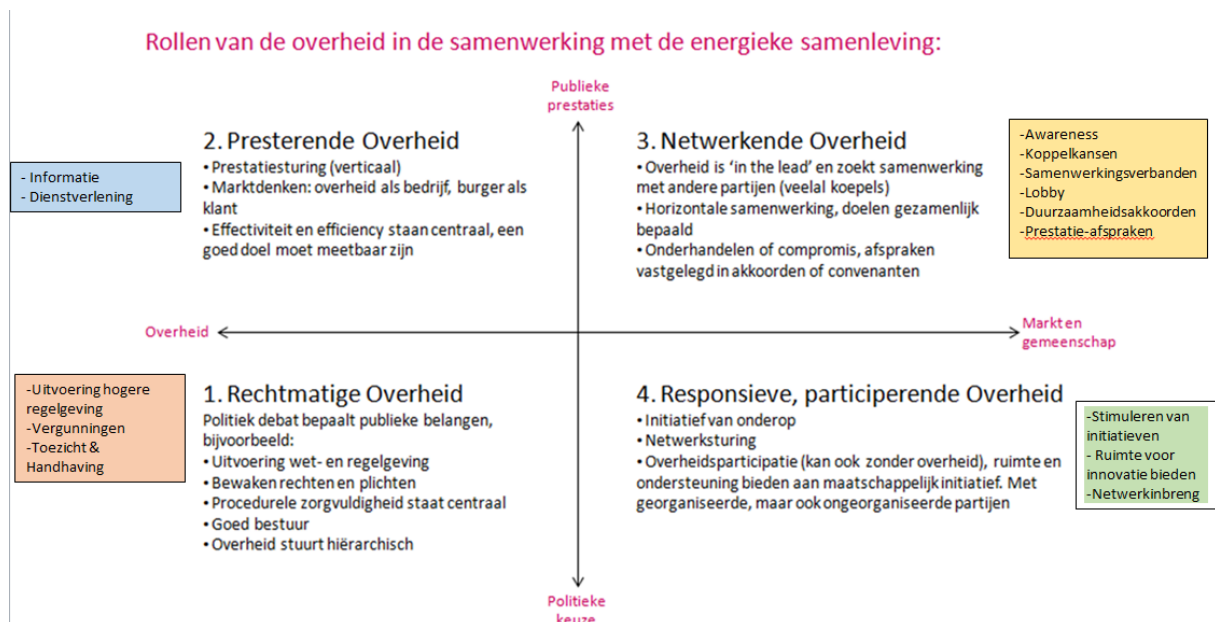
Dit jaar moeten de 30 regio's waarin ons land is opgedeeld, aangeven hoe zij denken hun deel van de rijksopgave voor de energietransitie met betrekking tot de bebouwde omgeving en elektriciteit in te vullen.

Onze regio Noord Oost Brabant heeft becijferd welke energiebesparing haalbaar is in 2030. Ingeschat wordt dat 11% mogelijk moet zijn. Wij denken dat dit een zware uitdaging is omdat we , zoals we hiervoor hebben geschetst, voorzien dat de vraag eerder gaat stijgen dan afnemen en omdat elektriciteit nodig zal zijn voor de warmtevoorziening.

Rol gemeente

Voor ons als gemeentelijke overheid die aan de lat staat om in de eigen gemeenschap de energietransitie mede vorm te geven, is het de kunst om inwoners en stakeholders daarin mee te krijgen. Daarvoor beschikken wij, afhankelijk van de specifieke situatie, over verschillende knoppen waaraan wij kunnen draaien. Vaak kunnen wij niet meer doen dan onze invloed aanwenden. Soms kunnen wij meer sturen omdat wij over de juiste instrumenten beschikken zoals wetgeving die het mogelijk maakt om te handhaven of overeenkomsten die we zijn aangegaan waarop we ons kunnen beroepen. Met de urgentie groeit ook het ingrijpen door de overheid middels wettelijke maatregelen. Voor een overzicht van de actuele wettelijke maatregelen zie de *Bijlage* .

Deze verschillende rollen zijn gevisualiseerd in onderstaand schema :

Per onderwerp bepalen wij welke knoppen wij kunnen en willen inzetten.

- Bewustheid creëren
 - Vb uitdragen van de waarom-boodschap; in gesprek met ; lessen op scholen;
- Informatie geven
 - Vb voorlichtingsbijeenkomsten; website met verwijzingen
- Initiatieven nemen
 - Vb innovatie; Potgieterstraat
- Stimuleren
 - Vb ondersteunen van Brabant woont Slim, ECO, Escoss, Buurkracht; zonnedaken ter beschikking stellen
- Partijen verbinden
 - Vb stakeholderbijeenkomsten ; Week van de Duurzaamheid
- Faciliteren
 - Vb leningen; ontzorgingstraject

- Sturen
 - Vb akkoorden; prestatie-afspraken met de woningcorporaties
- Afdwingen
 - Vb van het gas af voor nieuwbouw; Toezicht en Handhaving
- Randvoorwaarden scheppen
 - Vb samen : lobby van VNG en G40; bilateraal
- Zelf doen
 - Vb Openbare Ruimte en eigen vastgoed

De energietransitie vraagt inzet van en samenwerking tussen alle betrokken partijen. Dat geldt ook voor energiebesparing. In de afgelopen jaren hebben we al deze instrumenten benut al naar gelang de specifieke situatie.

4. Activiteiten en resultaten 2018 - 2019

Evaluatie

In het licht van de hiervoor geschetste achtergrond hebben wij gekeken naar onze inspanningen in de afgelopen 2 jaren en ons beraden op de ambitie en aanpak voor de komende periode van 3 jaar. Daarbij hebben we de inzichten uit het rapport van CE Delft en andere actualiteiten verwerkt.

In de Agenda die wij in 2018 ter opiniëring aan de Gemeenteraad hebben voorgelegd, hebben we geschetst wat er aan activiteiten liep en wat de plannen voor de komende periode waren. In de achtereenvolgende begrotingen hebben we aangegeven wat de plannen voor het komende jaar waren. En in de programma-evaluaties hebben we verslag gedaan van de voortgang. Met afzonderlijke College- en Raadsbesluiten zijn initiatieven mogelijk gemaakt zoals leenfaciliteiten en prestatieafspraken met de woningcorporaties. En binnen onze eigen directe invloedssfeer hebben we fors geïnvesteerd in verduurzaming, zoals in de openbare ruimte en in ons vastgoed.

Resultaat

Onze algemene conclusie is dat het ondanks de toegenomen awareness niet hard genoeg gaat met het terugdringen van het energiegebruik. Zie daarvoor het CE Delft rapport dat wij hebben laten maken om de voortgang van de energiebesparing in Oss te monitoren. *Bijlage*. Dit rapport is een actualisering van het eerdere rapport uit 2016 dat als 0-meting dient. Wij vinden het belangrijk om ons periodiek die spiegel voor te houden.

Daarbij realiseren we ons dat deze cijfers niet de actuele stand van zaken weergeven. We beschikken nog niet over openbare gegevens over 2018 en 2019. Wij denken dat in deze periode de versnelling van awareness en de vertaling in actie zich heeft doorgezet. Ook hebben we mooie resultaten geboekt met onze initiatieven en resultaten. De meest spraakmakende hebben we samengevat in de perscompilatie. *Zie bijlage*. Desondanks is het nog maar de vraag of dat ook heeft geleid tot een hogere netto-besparing van het energiegebruik. Dat zal later blijken uit de nieuwe cijfers.

De belangrijkste conclusies uit het CE Delft onderzoek zijn :

- De gerealiseerde energiebesparing in de periode 2014-2017 is ondanks alle inspanningen gering :
 - o Het totale energiegebruik, excl het gebruik van zonnepanelen op woningen, is met 0,5 % gedaald.
 - o Het gebruik per inwoner is licht gedaald. Over 3 jaar : 1,4 %. Dit is in lijn met de landelijke cijfers. Wel is er sprake van een jaarlijkse daling van het energiegebruik per huishouden in Oss : 2,2 %.

Deze cijfers plaatsen we tegen de achtergrond van de landelijke opgave en onze ambitie. Over de periode 2014 – 2017 blijven we met 0,5 % over 3 jaar fors achter op de landelijke doelstelling van 1,5 % besparing per jaar. Dit legt ons een extra inhaal-opgave op voor de jaren daarna.

Onze verklaring is tweeledig. Die geeft tevens aan hoe complex de opgave is. Enerzijds gaat het niet hard met de ombuiging naar vermindering van het gebruik. En anderzijds stijgt het gebruik door de groeiende economie en welvaart, door de toename van bevolking en industrie en door de elektrificering van o.m auto's en warmtevoorzieningen.

Hierna gaan wij in op de verschillende sectoren die wij onderscheiden in onze aanpak : wonen, werken, mobiliteit.

Wonen

De gezamenlijke huishoudens in Oss vragen ongeveer 1/3 van het totale energiegebruik.

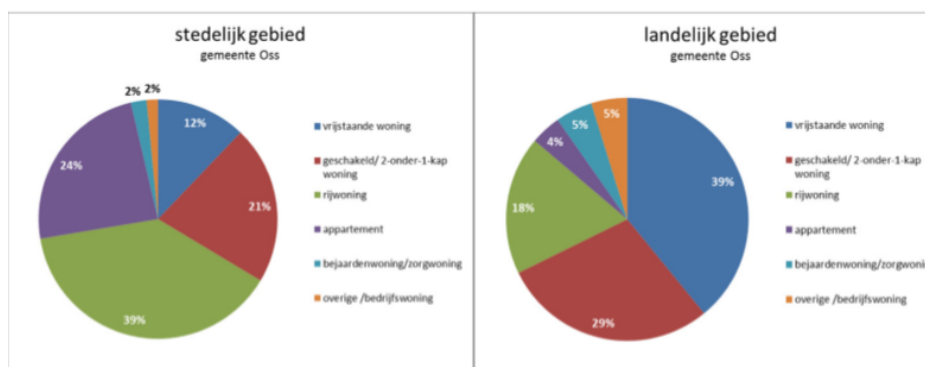
Van alle woningen in de gemeente Oss is 37% een huurwoning. Daarvan is 77% corporatiebezit (Mooiland en BrabantWonen).

In taartdiagram zetten

Woningvoorraad Oss 2019	
	2019
Woningen totaal [aantal]	39.949
Koop [%]	62,%
Huur - corporaties [%]	28,2%
Huur - "overig"en "vrije sector" [%]	9,1%
Eigendom woning onbekend [%]	0,60%

Bron : Portefeuillemanagement Wonen Actualisatie 2019

Verdeeld naar aard van de woningen is het beeld als volgt :

Bron : Woonvisie Oss 2020

Voor energiebesparing voor woningen richten we ons op de volgende doelgroepen :

- woningeigenaren
- woningcorporaties
- bouwers

- electro-industrie

Woningeigenaren

We zijn in de achterliggende periode richting woningeigenaren gestart met het structureel stimuleren van energiebesparing. Dat hebben we gedaan met behulp van allerlei partners op dit terrein en van overkoepelende faciliteiten.

De onderstaande opsomming wordt geïllustreerd in de perscompilatie van **bijlage**. Die bevat een overzicht van de meest spraakmakende activiteiten en resultaten.

Voorlichting

- Duurzame Huizenroute
- ECO : advisering Quick Energy scans; zon op dak Mondriaan ; participatie windpark Elzenburg/de Geer
- Energie coöperatie Zon op Macharen : zonnepanelen op het dak van de roeivereniging
- Slimme Meter-project en Enpuls (8% van de aangeschreven huishoudens maakte hier gebruik van).
- Buurkracht Energieteams (in 2018 in drie buurten actief met een succesratio van 40-50%).
- Website Duurzaam Oss
- Spreekuur Duurzaam Wonen van Brabant Woont Slim
- Duurzaam Wonen Advies (gestart in december 2017, eind 2018 20 adviezen aangevraagd)
- Lesprogramma's op scholen en via NME/Elzenhoek

Leningen

We kennen al sinds eind 2010 het instrument Duurzaamheidsleningen. Doel daarvan is particuliere woningeigenaren stimuleren om energiebesparende maatregelen te treffen.

Aanvankelijk werd er slechts sporadisch een beroep op deze faciliteit gedaan. Sinds 2017 is het aantal jaarlijkse verzoeken sterk gestegen. Totaal zijn er tot nu toe 585 leningen verstrekt, voor een totaalbedrag van € 3.648.954

Zie bijlage

Jaar	Aantal leningen	Totaalbedrag	Gemiddeld per lening		
2011	2	€ 11.000	€ 5.500,00		
2012	1	€ 15.000	€ 15.000,00		
2013	3	€ 32.495	€ 10.831,67		
2014	2	€ 12.984	€ 6.492,00		
2015	8	€ 105.311	€ 13.163,88		
2016	13	€ 101.390	€ 7.799,23		
2017	170	€ 984.287	€ 5.789,92		
2018	180	€ 1.152.378	€ 6.402,10		
2019	184	€ 1.086.140	€ 5.902,94		
2020	22	€ 147.969	€ 6.725,00	Stand per 3 maart 2020	
Totaal	585	€ 3.648.954	€ 6.237,52		

Eind 2019 hebben we besloten om een aanvullend budget voor de Duurzaamheidslening beschikbaar te stellen van € 3.000.000.

Ontzorging

- Projecten voor spouwmuurisolatie (eind 2018: 438 meldingen, 125 opdrachten en eind 2018 70 woningen geïsoleerd).
- In 2019 is besloten om een project op te zetten om woningeigenaren te ontzorgen bij het kiezen, aankopen en plaatsen van zonnepanelen op hun huizen. De aanbesteding is gedaan en de uitrol start in het 1^e kwartaal van 2020.

Woningcorporaties

- Met de woningcorporaties hebben we jaarlijks prestatieafspraken gemaakt waarin ook verduurzaming van hun woningbestand onderdeel is.

Warmtevisie

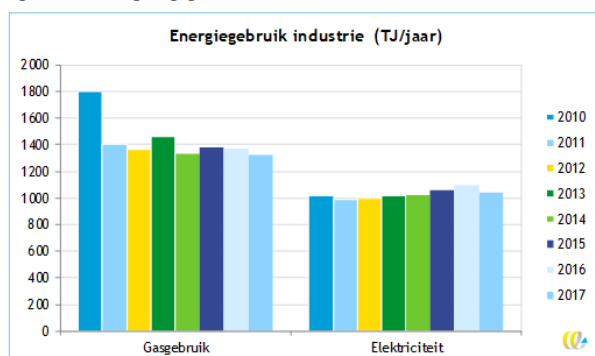
Eind 2018 zijn we gestart met ontwikkelingen van de warmtevisie. In dat kader hebben we voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd.

Werken

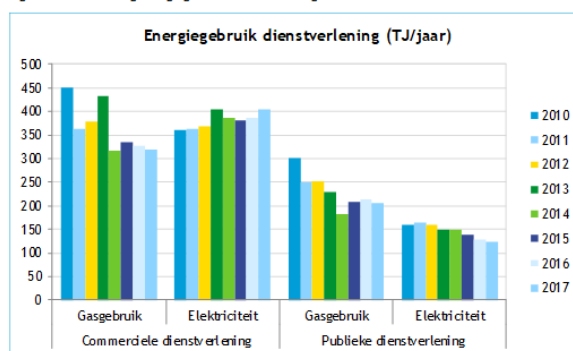

Osse bedrijven zijn verantwoordelijk voor ruim 46 % van het totale energieverbruik in Oss. Dit is als volgt verdeeld

Figuur 9 Ontwikkeling energiegebruik industrie⁹ in Oss¹⁰

Figuur 8 Ontwikkeling energiegebruik dienstverlening in Oss⁸

NB De agrarische sector heeft een energiegebruik van minder dan 2% van de gehele gemeente. Deze sector wordt vanwege dit kleine aandeel buiten beschouwing van de analyse gelaten.

We hebben de afgelopen periode een versnelde groei gezien van initiatieven gericht op energiebesparing door gedrag, zonnepanelen en isolatie, procesoptimalisatie en -innovatie.

Naast de intrinsieke drive van bedrijven ingegeven door overtuiging en kostenreductie spelen steeds nadrukkelijker ook commerciële overwegingen een rol om tot verduurzaming over te gaan. Onder meer omdat klanten hierop gericht eisen stellen en omdat dit marketingtechnische mogelijkheden biedt. Vanuit de centrale overheid worden steeds meer maatregelen getroffen om het bedrijfsleven als grootverbruiker te stimuleren om tot energiebesparing te komen. Dat vertaalt zich in regelgeving en financiële prikkels.

Onze activiteiten

Verduurzaming is een thema dat structureel onderdeel is van de agenda van het overleg met de diverse ondernemersorganisaties.

In de energie coöperatie van Osse bedrijven, **Escoss**, hebben we een daadkrachtige partner. Escoss heeft met succes het initiatief genomen om 2 windmolens te exploiteren op Elzenburg/de Geer. En op het gebied van

energiebesparing heeft Escoss bedrijven geïnformeerd over de mogelijkheden van de SDE⁺-subsidie en aanvragen voor SDE⁺ bij het rijk voor een aantal bedrijven verzorgd.

We hebben **bijeenkomsten voor bouwbedrijven en kantoren** georganiseerd. Samen met de aanwezige bedrijven hebben we onderzocht hoe we energie kunnen besparen door het uitwisselen van kennis en afspraken over meer samenwerking.

We hebben samen met **ZLTO Den Bosch/Oss** gezocht naar mogelijkheden om te stimuleren dat op meer daken zonnepanelen komen. Daarvoor hebben wij de hulp van een bedrijf ingeschakeld. Dit heeft evenwel nog niet tot resultaat geleid.

Het Activiteitenbesluit Milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar verbruiken tot het treffen van energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder.

- In 2018 zijn de 28 grootste energieverbruikers bezocht door de OmgevingsDienstBrabantNoord (ODBN) om hen op basis van deze regelgeving een energieadvies te geven. De geadviseerde maatregelen hebben een theoretische besparing van 0,5 windmolen opgeleverd. In 2019 heeft ODBN zo'n 60 bedrijven met een relatief hoog energieverbruik bezocht. De resultaten worden later dit jaar bekend gemaakt.
- In 2019 is er naast de bestaande energiebesparingsplicht ook een informatieplicht van kracht geworden. Osse bedrijven die onder de informatieplicht vallen, moesten uiterlijk op 1 juli 2019 aan de gemeente rapporteren welke energiebesparende maatregelen zij hebben genomen. Over 2019 hebben 41% van de bedrijven in Oss voldaan aan deze informatieplicht. Ruim 60% dient dus nog te voldoen aan deze informatieplicht.

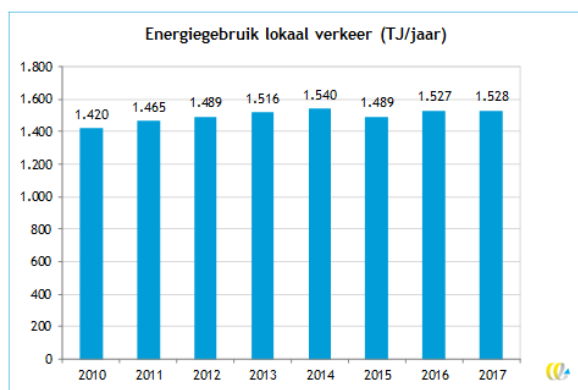
Binnen de gemeenteraad zijn **discussies** gevoerd om bedrijven te verplichten tot verdergaande energiemaatregelen, zoals het leggen van zonnepanelen op daken. Dit heeft niet geleid tot daarop gerichte besluiten. Daarmee kan dit dus niet worden afgedwongen.

Mobiliteit

Onze lokale mobiliteit (excl Rijkswegen) vormt ongeveer 20 % van het totale energiegebruik in Oss

Figuur 12 Ontwikkeling energiegebruik verkeer in Oss

Voor mobiliteit zijn de voor ons belangrijkste besparingsopties : verandering van vervoerswijze (modal shift) en vervanging door elektrisch vervoer

Activiteiten

Verandering van vervoer

We hebben initiatieven genomen om het autogebruik in Oss te verminderen door **fiets en OV** te bevorderen, door het vergroten van de capaciteit van fietsenstallingen, verbetering van fietspaden, en door financiële bijdrage aan de Maasveren en subsidiëring van de wijkbus.

We hebben gesprekken gevoerd met **Buurauto** en onze medewerking toegezegd, bijvoorbeeld door middel van promotie of door hulp bij het selecteren van geschikte buurten. Helaas is Buurauto niet verder gegaan met het initiatief in Oss.

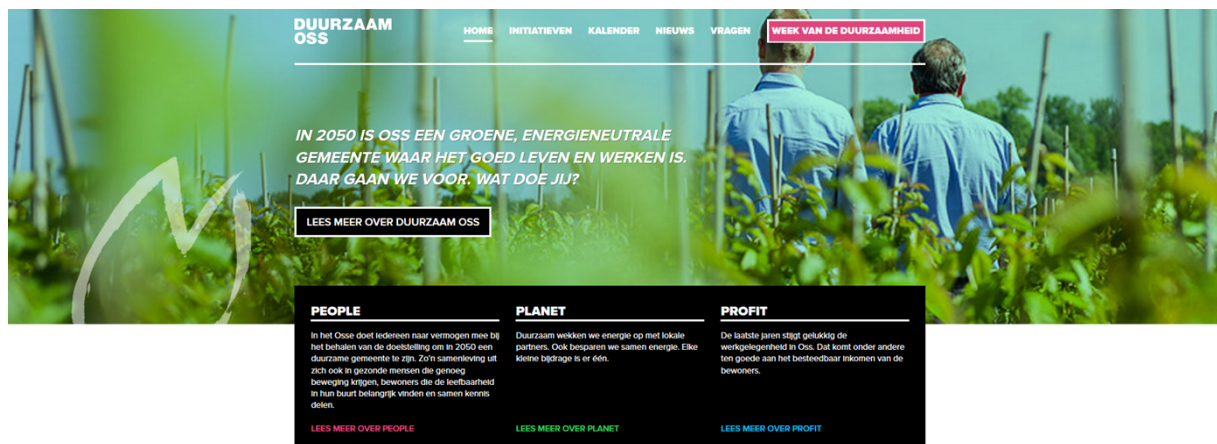
Het **Logistiek Platform Oss** heeft een bijeenkomst georganiseerd met als thema 'de juiste bandenspanning' en de voordelen die dat oplevert.

Vervanging door elektrisch vervoer

We hebben onze deelname aan het project '**Slim Laden, de Brabantse aanpak**' voortgezet en het contract voor het plaatsen van **laadpalen** in de openbare ruimte verlengd. Op dit moment telt Oss 78 oplaadpunten, verspreid over 48 locaties (www.oplaadpalen.nl).

Daarnaast is een bijeenkomst gewijd aan zelfrijdende vrachtwagens in colonne (zgn. platooning). In de ledenvergaderingen van het Logistiek Platform Oss is aandacht geweest voor gezamenlijke inkoop van banden en diesel. Hiervoor is een **werkgroep** opgericht. Deze werkgroep heeft geconcludeerd dat diesel voorlopig de belangrijkste brandstof blijft, alhoewel bijvoorbeeld Vos Logistics ook deels elektrisch rijdt.

Eigen voorbeeldrol gemeente Oss

Onderdeel van onze Duurzaamheidscirkel is onze eigen voorbeeldrol. Als gemeente hebben wij een voorbeeldfunctie als het gaat om energiebesparing. Als wij zelf niet het goede voorbeeld geven, holt dat ons recht van spreken uit en ondergraaft dat ons gezag als wij anderen aanspreken.

Openbare Ruimte

In onze Openbare Ruimte is verduurzaming waaronder energiebesparing een verankerde doelstelling. [Zie de bijlage](#). We beperken ons hier tot enkele voorbeelden met grote impact :

Het **energiegebruik** van rioleringspompen tot parkeermeters is met > 40 % teruggedrongen.

We hebben fors geïnvesteerd in vervanging van de verlichting. Het aandeel aan energiezuinige **LED-verlichting** is nagenoeg maximaal : 99,6% in begin 2019. Hiermee behoren we tot de koplopers in Nederland.

We proberen **innovatieve technieken** uit. Zo hebben we samen met Heijmans een proef gedaan met gerecycled asfalt. De eerste bevindingen zijn positief. Door gebruik te maken van gerecycled asfalt, door wapening van de ondergrond en door het verhittingsproces met 30 % te reduceren bereiken we niet alleen vermindering van grondstoffen en een langere levensduur maar ook een aanzienlijke cumulatieve vermindering van energiegebruik.

We hebben **eigen bedrijfs- en personenwagens** voorzien van alternatieve brandstof.

Gemeentelijk vastgoed

We zijn al jaren terug begonnen om ons eigen vastgoed te verduurzamen.

Ons gemeentehuis is in 2010/2011 opgeleverd als gebouw met A+ label (zeer duurzaam). In 2016 is Basisschool De Kleine Weide in Oijen uitgeroepen tot de meest energiezuinige school van Nederland (het gebouw levert zelfs energie).

Met de verduurzaming van onze vastgoedportefeuille is veel geld gemoeid. De huidige lijn van is dat we voldoen aan de **wettelijke vereisten** en verduurzaming wordt gerealiseerd op natuurlijke momenten, bijvoorbeeld in geval van renovatie of nieuwbouw.

De **nieuwbouw van gemeentelijke panden** hebben wij vooruitlopend op nieuwe wetgeving al BENG (Bijna Energie Neutraal) gerealiseerd en daar waar mogelijk zelfs gasloos. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval bij de MFA Lith. Verder zijn het gemeentehuis, de MFA Oijen en het NME Centrum verregaand verduurzaamd. Recent is de ir. Diddewerf 100% energie neutraal opgeleverd

In 90% van onze gebouwen zijn '**slimme meters**' geïnstalleerd.

We hebben het dak van de **Mondriaanhof** beschikbaar gesteld aan de Energie Coöperatie Oss (ECO) voor het opwekken van energie met zonnepanelen.

Er is een **opiniërende notitie** voorbereid waarin we aangeven wat de mogelijkheden en consequenties zijn voor wat betreft de verdere verduurzaming en de gewenste versnelling daarvan.

Inkoop en aanbesteding

We hebben duurzaamheid tot onderdeel gemaakt van onze **inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden**. Ook het energiegebruik speelt mee in onze afwegingen.

Samen met Uden, Den Bosch en Meierijstad hebben we de nieuwe aanbesteding voor duurzaam lokaal opgewekte energie voorbereid. Deze **aanbesteding** wordt medio 2020 uitgezet.

5. Hoe gaan we verder in 2020 – 2023 ?

Ambitie

De ervaringen tot nu toe gecombineerd met onze inschattingen voor de komende jaren maken duidelijk dat onze ambitie zoals we die in 2014 en 2015 hebben bepaald, niet langer realistisch is : 50 % besparen dwz 1,5 % per jaar. Daarom willen wij onze ambitie opnieuw bepalen. Daarover hebben wij ook gesproken in de Opiniecommissie van 12 december.

De maatregelen gericht op energiebesparing moeten technisch mogelijk zijn, financieel draagbaar en sociaal rechtvaardig zijn. Om de gewenste beweging te krijgen, moet er voldoende maatschappelijke acceptatie zijn. Wij maken ons daar hard voor in onze eigen projecten, in gezamenlijke projecten (o.a. RES) en aan de voorkant : naar Rijk en Provincie (o.a. via de G40 en VNG).

We stellen voor onze ambitie voor energiebesparing de komende 3 jaar als volgt te bepalen :

1. *We doen wat we moeten doen. En dat is al een enorme uitdaging !*
2. Volgens het Klimaatakkoord is dat 49 % CO2 reductie in 2030 en 95% in 2050.
3. Daarvoor moeten we o.a. duurzame energie opwekken en energie besparen.
 - a. We richten ons daarbij op de doelstellingen voor 2030.
 - b. Met steeds een doorkijk naar 2050. Daarbij hanteren we de no regret-attentie dwz we wegen bij alles wat we doen af in hoeverre dit ons kan gaan opbreken op weg naar CO2-neutraal in 2050.
 - c. Voor de bebouwde omgeving en elektriciteit is de RES onze opgave.
4. Voor energiebesparing in de bebouwde omgeving richten we ons in Oss op :
 - i. Energiebesparing : 11% in 2030 = 1,1 % per jaar
 - ii. Transitie Warmte :
 1. Vanuit het Klimaatakkoord moet iedere gemeente in 2021 zijn warmtevisie gereed hebben
 2. Vanuit de RES moet dit jaar de regionale analyse van warmtestructuren gereed zijn.
5. Daarnaast gaan we voor elk van de overige tafels ,te weten Industrie, Mobiliteit en Landbouw, afzonderlijk de ambitie bepalen samen met het Osse veld

Aanpak

Hoe we onze Osse doelstelling willen bereiken, hebben we in de Duurzaamheidscirkel van 2016 beschreven. Die lijn willen we vasthouden.

- Ambitie :

- Van veilig ver weg naar concreet dichtbij! We richten ons op doelen dichtbij en vertalen dat in concrete aanpak.

- Impact :

- We richten ons naast initiatieven met een beperkt bereik vooral op “massa” maken!

- Commitment :

- Van het samen eens zijn naar concrete prestatie leveren! Zo nodig spreken we elkaar hierop aan.

- Voorbeeldgedrag :

- Elke partij laat in zijn eigen aanpak zien dat het hem menens is. Dat geldt versterkt voor ons als gemeente.

- *Voorlichting en educatie :*

- We hebben de eigen lokale politiek, gemeenschap en maatschappelijke partners nodig om de gemeentelijke opgave te realiseren. We zullen hen onderweg moeten meenemen. Gelet op het achterliggende doel moet extra aandacht uitgaan naar de jeugd als generatie van de toekomst.

Onze rol als gemeente

We hebben ons afgevraagd of we het beoogde nieuwe doel bereiken als we op dezelfde wijze doorgaan. Daarom hebben we gereflecteerd op de rol zoals we die in 2018 en 2019 hebben ingevuld. Onze conclusie is dat we als gemeente de komende periode een rol moeten kiezen die beter past in het huidige tijdsgewricht en die beter aansluit bij onze mogelijkheden en middelen. In meer algemene zin past dit in het proces dat breder loopt binnen de gemeentelijke organisatie.

We hebben opnieuw gekeken naar onze invloedssfeer en de knoppen waar wij aan kunnen draaien zoals hiervoor geschetst. Een realistische kijk op onze invloed is nodig om die te kunnen vertalen naar een effectievere aanpak en naar de verwachtingen die wij wekken bij onze inwoners, bedrijven en overige stakeholders.

Daarvoor hanteren we onderstaand schema :

We hebben gemerkt dat er teveel onduidelijkheid over onze rol is ontstaan. In contacten met stakeholders en in discussies binnen de gemeenteraad. Per onderwerp hebben wij verschillende rollen en daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden. Maar regelmatig ontstaat in- en extern verwarring omdat wij verantwoordelijk worden gehouden voor zaken die binnen de invloedssfeer van anderen liggen. In deze nota gebruiken we het schema om duidelijk te maken hoe wij onze rol per onderdeel zien.

Innovatie

De energietransitie zet velen aan tot innovatie. Daaraan geven wij graag ruimte voor zover dat kan. Wij verwachten dat technologische ontwikkelingen nieuwe perspectieven zullen bieden. Waar mogelijk maken we daarvan gebruik.

Uitstellen van versnelling van de energiebesparing is niet gewenst en verantwoord. Daarom zullen wij gebruik moeten maken van wat de markt op dit moment aanbiedt. Ook al is onze verwachting dat er betere technieken beschikbaar komen. Wij richten ons nu op 2030 in het vertrouwen dat tegen die tijd nieuwe technieken het gemakkelijker maken om de doelstelling van 2050 dichterbij te brengen.

Koppelkansen

De energietransitie staat niet op zichzelf. Ook de energiebesparing raakt andere opgaven en waarden. Zonnepanelen op daken, nieuwe gevels, warmte-installaties tekenen het beeld van de buitenruimte. Isoleren van woningen roept de vraag op of vervangende nieuwbouw wellicht efficiënter is en tegelijkertijd een impuls kan zijn voor wijkvernieuwing. Met het circulair maken van onze economie kunnen we energie besparen. En zo zijn veel meer voorbeelden te geven. Wij blijven hiernaar actief zoeken.

Economische kansen

De energiebesparing biedt volop economische kansen voor ons bedrijfsleven en onze ZZP-ers. Wij moedigen aan dat zij hierop inspelen en elkaar hierin stimuleren. Het zou bij Oss passen als ons bedrijfsleven wordt herkend om zijn innovatieve drive op dit sterk groeiende werkterrein. Inmiddels kennen wij al diverse inspirerende voorbeelden. **Toevoeging Kees van Geffen ?**

Organisatie

College-brede verantwoordelijkheid

Onze ambitie met betrekking tot CO2-reductie en energiebesparing is meer dan een formele College-verantwoordelijkheid. We hebben de aanpak verdeeld in lijn met de portefeuillevindeling. Dit strookt ook met de relatie die de portefeuillehouders hebben met de relevante stakeholders.

- Wethouder van der Schoot : algemene coördinatie; Wonen Kernen en Buitengebied; Agrarische Sector; Erfgoed; RES; Openbare Ruimte.
- Wethouder van Orsouw : Wonen Stad; Mobiliteit
- Wethouder den Brok : Bedrijfsleven w.o. industrie; gemeentelijk vastgoed
- Wethouder van Geffen : Scholen; Sportaccommodaties
- Wethouder van Kessel : Evenementen; kermissen
- Burgemeester Buijs : VTH; Global Goals

Mankracht

De afgelopen jaren hebben wij vanuit de portefeuille Energie 1 fte ingezet voor energiebesparing. Later aangevuld met beperkte capaciteit voor de RES. Op diverse dossiers waren andere medewerkers, vaak incidenteel, betrokken vanuit Openbare Ruimte, VTH, in de relatie met woningcorporaties en contacten met het bedrijfsleven. En wij hebben steeds vaker een beroep moeten doen op externen.

De aanpak die wij voorstaan voor de komende 3 jaren vraagt een kwantitatief en kwalitatief aangepaste bemensing. Het schema van overheidsrollen laat zien dat er verschillende competenties nodig zijn. Op de bemensing komen wij terug in de bespreking over de prioritering. Daarbij merken wij alvast op dat de dynamiek binnen de arbeidsmarkt op het terrein van energie dusdanig is dat het moeilijk is om de geschikte mensen te vinden en te behouden.

Financiële middelen

Vooralsnog lijken voldoende financiële middelen beschikbaar te zijn voor de voorgestelde aanpak van onze energiebesparing. We kunnen putten uit het Duurzaamheidsfonds. Er komt geld uit Rijksbijdragen. We hebben met succes subsidies gevraagd. En vanaf 2022 rekenen we op bijdragen uit het Duurzaamheidsfonds van Windpark Elzenburg/de Geer.

We moeten rekening houden met nieuwe Rijksopgaven mbt de energietransitie. Daarbij is het afwachten of daar reële vergoedingen tegenover komen te staan. In overkoepelend verband (VNG; G40) maken we ons hard hiervoor.

In de Kadernota en Begroting komen wij terug op de financiële consequenties.

6. Uitvoeringsagenda 2020

Wonen

We zetten de eerder opgestarte acties gericht op woningeigenaren voort. We proberen als samenwerkende overheid afspraken te maken met de belangrijkste stakeholders om te komen tot versnelling en opschaling.

Voorlichting

- de Duurzame Huizenroute
- Advisering door ECO
- het Slimme Meter-project en Enpuls
- Buurkracht Energieteams
- Spreekuur Duurzaam Wonen van Brabant Woont Slim
- Duurzaam Wonen Advies
- Lesprogramma's op scholen en via NME/Elzenhoek

Leningen

- Duurzaamheidsleningen

Ontzorging

- Projecten voor spouwmuurisolatie

Nieuw voor 2020

In 2020 gaan we van start met het **zonnepanelenproject** om 1.000 huishoudens te ontzorgen bij het plaatsen van zonnepanelen en hiervoor zetten we een leningbudget van € 4.000. 000 in. Zie raadsbesluit dd 24 januari 2019.

- Zowel de benodigde financiën als het keuze- en organisatietraject blijken hinderpalen voor veel woningbezitters om zonnepanelen op het dak te leggen. Daarom heeft de Gemeenteraad besloten tot het project dat zich richt op het grootschalig realiseren van zonnepanelen bij 'kleinverbruikers' van energie: woningen in eigendom van bewoners en gebouwen van verenigingen en kleine bedrijven. Elders in het land zijn hier goede ervaringen mee opgedaan. Kern van de aanpak is dat de gemeente de aankoop, installatie, administratie en het beheer organiseert: de eigenaren worden 'ontzorgd'. In totaal kunnen er ongeveer 1.000 huishoudens deelnemen in dit project. Wij verwachten dat dit project een spin-off zal hebben als deelnemers hun ervaringen met anderen delen.

Vanaf 1 januari 2021 moet alle **nieuwbouw** Bijna Energieneutraal (BENG) zijn. Hier informeren, controleren en handhaven wij op.

We gaan Osse Verenigingen van Eigenaren (**VvE's**) actief informeren over de mogelijkheden voor subsidie voor energieadvies en een energiebespaarlening voor VvE's via het Nationaal Energiebespaarfonds.

De beide **energie coöperaties** van inwoners willen hun aanpak voortzetten en uitbouwen.

- **ECO** heeft naast plannen ter promotie, concrete plannen voor 2 nieuwe zonnedaken in navolging van het initiatief op het dak van Mondriaan. Deze lijn wil men de komende jaren doorzetten. Door de voorgenomen aanschaf van Infrarood-scans wil men nog gerichter isolatie-advies kunnen geven. Verwacht wordt dat hierdoor het aantal Quick Energy Scans zal toenemen.
- **Energie coöperatie Zon op Macharen** wil in de lijn van de zonnepanelen op het dak van de roeivereniging soortgelijke initiatieven nemen. Men is daarover in gesprek met eigenaren.

Eind 2019 hebben we een **subsidie** verworven in het kader van de **RRE subsidieregeling**. Deze subsidie (€ 580.000) zal in 2020 ingezet worden om energiebesparing bij koopwoningen te stimuleren. In dit kader gaan we onder andere de volgende activiteiten in gang zetten:

- *Bewustwording bevorderen*

We willen de communicatie-aanpak die moet aanzetten tot concrete acties effectiever maken. Om alle doelgroepen mee te nemen in het bewustwordingsproces wordt een 0-meting verricht. De uitkomst wordt verwerkt in een energiebesparingskalender die de rode draad wordt in de communicatiestrategie. De aanpak zal bestaan uit een intensieve campagne gericht op bewoners en bedrijven met een communicatiemix die specifiek is afgestemd op de verschillende doelgroepen, evenementen, jaargetijden en regelgeving. Bewoners, maar ook ondernemend Oss en vervoerders, worden op laagdrempelige wijze geattendeerd om binnen de eigen directe leef- en werkomgeving stappen te zetten naar duurzamer wonen, werken en vervoer. Er wordt een competitief element toegevoegd. Een buurt/dorp, collega's of klas kan winnen als ze het meeste weten te besparen of het beste idee hebben.

- *Vouchersysteem en bewonersmarkten i.s.m. Brabant Woont Slim (BWS) opzetten*

In de verdere verdieping benaderen we gericht eigenaren van koopwoningen in de gemeente Oss met energielabel B t/m G. In Oss zijn dit circa 14.500 woningen. Brabant Woont Slim coördineert de actie en is vraagbaak en opleider voor geïnteresseerde vrijwilligers.

Duurzaam Wonen spreekuur

Iedere maand wordt een spreekuur georganiseerd voor huizenbezitters die zich oriënteren op de verduurzaming van hun woning.

Energieadvies op maat

Het energieadvies gaat over comfortverbetering, het verduurzamen van de woning en mogelijk overstappen naar aardgasvrij wonen. Bij het energieadvies vindt een individuele intake plaats door een deskundige adviseur van BWS.

Energyparty's door Buurkracht

Buurkracht is de kracht om samen met de burens de buurt mooier, beter, groener, veiliger en duurzamer te maken. Uit onderzoek blijkt dat als een buurt de krachten bundelt, het beter lukt om besparingsmaatregelen van de grond te tillen. Daarom wil buurkracht Oss energyparty's voor laag gelabelde koopwoningen opzetten.

Inzet van energiecoaches

Naar analogie van projecten die in Arnhem en Sittard-Geleen al succesvol draaien, worden in Oss energiecoaches geworven, bij voorkeur onder de groep die een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Deze coaches krijgen training en opleiding op het gebied van energiebesparingsmogelijkheden. Zij gaan "op de koffie" bij hun buurtgenoten om daar energiebesparingsmogelijkheden aan te kaarten.

Energiebesparing voor **monumenten** is een extra ingewikkeld vraagstuk. Gegeven onze vele monumenten en de beide vestingstadjes vraagt dit onze speciale aandacht. Via onze portefeuillehouder Erfgoed zijn wij betrokken in het overleg van de Stuurgroep Grote Erfgoedgemeenten met de rijksoverheid. Verduurzaming zal ook onderwerp zijn van de Kerkensie. En met Europese subsidie loopt er een verkenning bij het Franciscanen klooster in Megen. Wij zullen initiatieven nemen om monumenteneigenaren te informeren op de ontwikkelingen en mogelijkheden.

Wij gaan nieuwe impulsen geven aan voorlichting over energiebesparing op de **scholen in Oss** gericht op het vergroten van het bewustzijn van de energiesituatie bij de jeugd.

Woningcorporaties

Van alle woningen in de gemeente Oss is 37% een huurwoning. Daarvan is 77% corporatiebezit (Mooiland en BrabantWonen). Maw : de woningcorporaties bezitten 25 % van het totale woonbestand in Oss. Zij zijn dan ook een heel belangrijke partner voor het terugdringen van de totale CO2-uitstoot, onder meer door energiebesparing in woningen en het toepassen van duurzame materialen.

Duurzaamheidsakkoord

Gemeente en corporaties werken al langer gezamenlijk aan de invulling van de duurzaamheidsdoelstelling voor de sociale huursector. Dit vertalen we onder meer in de jaarlijkse prestatieafspraken. Wij delen met elkaar een groot gevoel van urgentie.

Versnelling van de aanpak is nodig. Daarom sluiten we een meerjarig **Duurzaamheidsakkoord** met de woningcorporaties. *Zie bijlage*. Hierin leggen we meerjarige afspraken vast met betrekking tot de energiebesparing en verduurzaming van hun woningbezit. We geven in dit akkoord aan wat we samen willen bereiken in de periode 2019-2025 en op welke wijze. Met dit akkoord willen we particuliere woningeigenaren, maar ook bedrijven en andere sectoren, stimuleren en uitdagen om ook snel samen met ons aan de slag te gaan.

We kiezen voor een brede duurzaamheidsbenadering, waarbij we ons dus niet alleen richten op energiebesparing en -opwekking en CO2 reductie maar ook op klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Een leidend principe in dit akkoord is dat de totale woonlasten gelijk blijven en zo mogelijk dalen.

We zijn ambitieus in het verwezenlijken van ons doel. Tegelijkertijd zijn we realistisch. We sturen daarom op effecten, niet op maatregelen. Dit omdat we nog niet weten wat de (technische) mogelijkheden in de toekomst zijn. De betaalbaarheid voor huurders, maar ook de financierbaarheid van de maatregelen zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Prestatie-afspraken 2020

Voor 2020 hebben we prestatie-afspraken gemaakt met de beide woningcorporaties waarin verduurzaming een zwaarder accent heeft gekregen. Daarin zijn scherpere afspraken gemaakt over wat dat moet gaan opleveren. *Zie de bijlagen : Prestatie-afspraken 2020 en overzicht duurzaamheidsmaatregelen*.

De verduurzaming betreft zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Afspraken zijn gemaakt over onder andere bewustwording, zonnepanelen, BENG, aardgasloos worden, energiecoaches, cv-ketels.

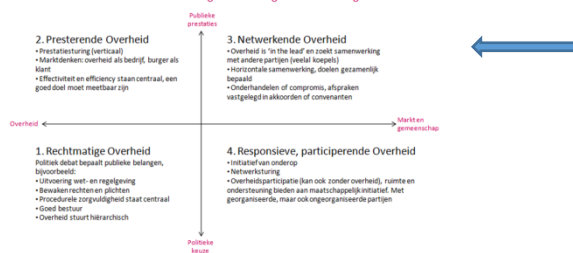
Warmtevisie

In het najaar doen wij een voorstel voor de Warmtevisie voor Oss. Daarin wordt geschetst hoe Oss in de toekomst wordt verwarmd zonder aardgas en wat daarvoor moet gebeuren. Dit voorstel maken wij samen met onze maatschappelijke partners.

Onze rol

Voor het onderdeel “Wonen” beweegt onze rol zich voornamelijk in het kwadrant rechtsboven van de Samenwerkende overheid.

Rollen van de overheid in de samenwerking met de energieke samenleving:

Werken

Toezicht

In 2020 zetten we de aanpak voort om een groep bedrijven met een relatief hoog energieverbruik te laten bezoeken door ODBN en hen te ondersteunen bij de invulling van hun **energiebesparingsverplichtingen** en de **informatieplicht**.

Zon op daken

We werken met Escoss en de Kracht van Oss samen aan het stimuleren van de inzet van **zon pv op daken**. We gaan daarvoor de bedrijven die al een SDE-subsidie voor zonnedaken hebben verworven, actief benaderen en hen helpen om alsnog invulling te geven aan hun zonnedak-projecten, het gaat naar schatting om ruim 80 bedrijven met een potentieel van ruim 40 MW aan opwekcapaciteit.

In de **agrarische sector** wordt zon op dak en het plaatsen van kleine windturbines gestimuleerd en ontzorgd door de coöperatie Friesland-Campina bij haar leden. Wij spelen daarop in via onze inzet voor de landbouwsector.

Bij **nieuwe bedrijfsgebouwen** wordt door Bouw- en Woningtoezicht gestimuleerd om daken te voorzien van zon pv.

Koplopersbijeenkomsten

Met Escoss gaan we activiteiten ontwikkelen om de bedrijven nog intensiever te **informer** en **adviseren** over energiebesparingsmogelijkheden door bijvoorbeeld koplopers bijeenkomsten te organiseren. Dit is onderdeel van de eerder genoemde RRE- subsidieregeling en de energiebesparingskalender die wij op basis daarvan gaan maken.

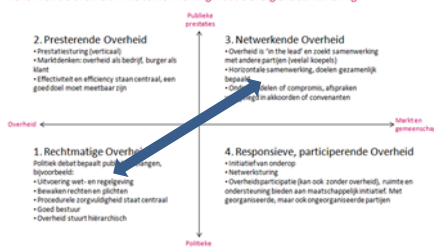
Klimaattafels

Om krachtiger invulling te kunnen geven aan onze rol als samenwerkende overheid gaan we afzonderlijke **Klimaattafels opzetten voor Industrie, MKB en Landbouw**. Mogelijk kan dit uitmonden in gezamenlijke actieplannen.

Onze rol

Binnen de doelgroep werken/industrie (bedrijven) hebben we naast verleiden en stimuleren als een responsieve en samenwerkende overheid ook verplichtingen als rechtmatige overheid die moet toezien op en handhaven van hogere regelgeving.

Rollen van de overheid in de samenwerking met de energieke samenleving:

Mobiliteit

We zetten de eerder opgestarte acties voort. We proberen in de rol van samenwerkende overheid afspraken te maken met de belangrijkste stakeholders om te komen tot versnelling en opschaling. Daar komen nieuwe opdrachten van Rijksweg bij die wij moeten uitvoeren.

Terugdringen van autogebruik

We bieden faciliteiten om het autogebruik in Oss te verminderen door **fietsen en Openbaar Vervoer** als alternatief te promoten en aantrekkelijker te maken.

- Ook de komende periode nemen we meerdere maatregelen om het **fietsgebruik verder te stimuleren**. We overleggen met ProRail en NS over de uitbreiding van de NS-fietsenstallingen.
- We realiseren een fietstunnel onder de Dr. Saal van Zwanenbergsingel in het verlengde van de Mondriaanlaan.
- We verbeteren het fietspad aan de Kennedybaan.
- Daarnaast blijven we inzetten op het behoud van **buurtbussen** en andere buslijnen. Daarnaast evalueren we de wijkbussen.

Duurzame energie- faciliteiten

We blijven deelnemen aan het provinciale project gericht op het vergroten van het aantal laadpalen in Oss.

Het contract voor het plaatsen van **laadpalen** in de openbare ruimte verlengd. Op dit moment telt Oss 78 oplaad-punten, verspreid over 48 locaties (www.oplaadpalen.nl). We hebben subsidie gevraagd en toegewezen gekregen om nieuwe laadpalen te zetten.

Als gemeente zullen we desgevraagd actief meewerken aan het aanbod van **hernieuwbare energie voor voertuigen**, in de vorm van elektra en waterstof, bij tankstations.

Nationale afspraken

De afspraken die nationaal aan de Klimaat Tafel Mobiliteit zijn gemaakt bevatten ook voor Oss belangrijke thema's: het **stimuleren van elektrisch vervoer**, de **verduurzaming van de logistieke sector door ketenoptimalisatie**, terugdringen van CO₂-emissie in de stad, het verbinden van fietssnelwegen en het faciliteren van autodelen. Indien nodig passen wij ons mobiliteitsbeleid hier op aan.

Net als de Regionale Energiestrategie voor afstemming van energieopwek en -gebruik vloeit uit het Klimaatakkoord op korte termijn de actie voort om te komen tot een **Regionale MobiliteitsStrategie** voor de regio, Oss zal gevraagd worden hieraan zijn een bijdrage te leveren.

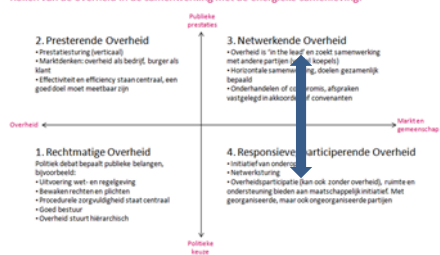
Klimaat Tafel Mobiliteit

De aanpak van de klimaatmaatregelen voor mobiliteit willen we als samenwerkende overheid breder en meer structureel beleggen. Daarvoor zetten we een **Klimaat Tafel Mobiliteit** op.

Onze Rol

Zolang er geen wettelijke verplichtingen zijn, beweegt onze rol zich in de rechterhelft van het schema : netwerkend en responsief/anticiperend.

Rollen van de overheid in de samenwerking met de energieke samenleving:

Eigen voorbeeldrol

Voortbouwend op de eerdere aanpak werken we verder aan de verduurzaming van ons eigen bezit en onze eigen activiteiten. Hier hebben we volledig zelf de regie op. Uiteraard moeten we onze ambitie op dit terrein afwegen tegen onze andere belangen en prioriteiten.

Openbare Ruimte

Voor wat betreft de verduurzaming voor de Openbare Ruimte gaan we door op de ingeslagen weg. *Zie bijlage* .

Speerpunten voor 2020 zijn :

- Bij aanbestedingen de CO₂ emissie-reductie bevorderen door dit mee te laten tellen bij de beoordeling van inschrijvers door middel van toepassing van CO₂ prestatieladder.
- Rond 2022 installeren we dynamische VerkeersRegelInstallatie-software die zorgt voor een betere verkeersafwikkeling en dus minder energieverbruik van het verkeer.

Gemeentelijk vastgoed

Voor **nieuwe gebouwen** passen we minimaal de wettelijke eisen toe en gaan we, daar waar mogelijk, verder dan **BENG** (verplicht per 1-1 2021). We maken deze gasloos.

Het onderhoudscontract voor gebouwen gaat over op een '**Groen Meerjaren OnderhoudsPlan**'. Dit is een onderhoudscontract dat financiële mogelijkheden biedt om bij onderhoud energiebesuinigingsmaatregelen te nemen.

Met betrekking tot het eigen vastgoed presenteren we een **Opinienota** waarin we aangeven wat de mogelijkheden en consequenties zijn voor wat betreft de verdere verduurzaming en desgewenste versnelling daarvan. De uitkomst daarvan vertalen we naar de programmabegroting en naar uitvoeringsprogramma's.

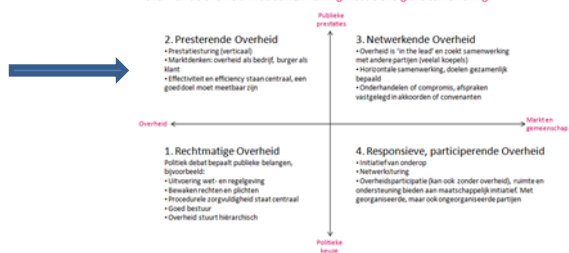
Inkoop en aanbesteding

Medio 2020 wordt de gezamenlijke aanbesteding met Uden, Den Bosch en Meierijstad voor duurzaam lokaal opgewekte energie uitgezet.

Onze rol

In deze paragraaf gaat het over ons eigen bezit. Hier hebben we de verduurzaming in eigen hand. Onze rol is dan ook die van de presterende overheid.

Rollen van de overheid in de samenwerking met de energieke samenleving:

7. Samenvatting speerpunten voor 2020

Onze speerpunten voor 2020 zijn de volgende :

Wonen

- Starten van het ontzorgingstraject gericht op zon-op-dak
- Campagne vanuit RRE-subsidie gericht op bewustwording en het stimuleren van woningeigenaren.
- Inzet van energie-coaches die inwoners actief gaan benaderen
- Woningcorporaties
 - Sluiten van het Duurzaamheidsakkoord
 - Invulling geven aan de prestatie-afspraken
- Verhoogde inzet op aandacht voor duurzaamheid op scholen

Werken

- Actief toezicht op het Activiteitenbesluit Milieubeheer
- Stimuleren van zon-op-dak samen met Escoss en de Kracht van Oss
- Opzetten van afzonderlijke Osse Klimaattafels voor Industrie, MKB en Landbouw
- Campagne gericht op het stimuleren van energiebesparing bij bedrijven.
-

Mobiliteit

- Stimuleren OV en fietsverkeer
- Opzetten van Osse Klimaattafel Mobiliteit
- Participeren in Regionale Mobiliteits Strategie
- Meer laadpalen plaatsen

Eigen voorbeeldrol

- Openbare Ruimte :
 - CO₂ reductie invoeren als selectiecriterium bij aanbestedingen
 - 2022 invoering Dynamische VRI software voor betere verkeersdoorstroming
- Vastgoed
 - Nieuwbouw : minimaal BENG
 - 'Groen Meerjaren OnderhoudsPlan'
 - Besluitvorming verduurzaming eigen vastgoed

Jaarlijkse bijstelling

We zullen de programma-evaluaties en – begrotingen gebruiken om de uitvoering van deze Energiebesparingsagenda te monitoren en om nieuwe initiatieven te plannen.

We streven ernaar om nadrukkelijker de concrete bijdragen van de verschillende activiteiten aan de CO₂-reductie en de energiebesparing te monitoren. Daarvoor zijn we mede afhankelijk van beschikbare cijfers en van de medewerking van onze partners in het veld.

Te beginnen in 2021 zullen we daarvan in de programma-evaluaties verslag doen. Waar we zien dat projecten of activiteiten onvoldoende resultaat opleveren wordt de oorzaak hiervan onderzocht en trekken we daaruit zo nodig conclusies.